

Hulpmiddelen

Afbakening hulpmiddelenzorg en medisch-specialistische zorg / ziekenhuisverplaatste zorg

1: Te allen tijde vallen deze hulpmiddelen onder de geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden (medisch-specialistische zorg).

2: Te allen tijde vallen deze hulpmiddelen onder de hulpmiddelenzorg.

3: Afhankelijk van de situatie is sprake van medisch-specialistische zorg of van hulpmiddelenzorg. Hierbij speelt de vraag of het een **tijdelijke behandeling** met het hulpmiddel in de thuissituatie betreft (zie stroomschema). Als de behandeling met het **hulpmiddel eindig** is, is sprake van medisch-specialistische zorg. Als de behandeling permanent (oneindig) is, is sprake van hulpmiddelenzorg.

4: Afhankelijk van de plek van toepassing/inbrenging is sprake van geneeskundige zorg, zoals medisch-specialisten die plegen te bieden. Als het aanbrengen/inbrengen/plaatsen/vervangen binnen de muren van het ziekenhuis gebeurt, is sprake van geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden. Als het aanbrengen/inbrengen/plaatsen/vervangen in de thuissituatie of bij de huisarts gebeurt, is sprake van hulpmiddelenzorg. Het betreft hier meestal verbruiksartikelen of hulpmiddelen die worden ingebracht.

5: De enige uitzondering op 4 zijn verbruiksartikelen in de thuissituatie waarvoor een achterwachtfunctie of spoedeisende zorg nodig is. Er is bijvoorbeeld een wegwerpvariant van de vacuumpomp voor wondbehandeling op de markt gekomen. Bij verbandmiddelen in de thuissituatie stond voorheen een 4 (afhankelijk van de plaats), maar doordat er nu ook wegwerpverbandmiddelen zijn die onder de medisch-specialistische zorg vallen vanwege 'achterwachtfunctie', is deze nieuwe categorie aangemaakt.

Hulpmiddel	Verzekerde prestatie	opmerking CVZ/Zorginstituut
Airstacken	1	Standpunt hulpmiddelen voor airstacken
(Buik)breukband	3	Het langdurig gebruik van een breukband als behandeling van abdominale hernia's is niet conform het wettelijk criterium 'de stand van de wetenschap en praktijk'. Wel is het tijdelijk gebruik ter overbrugging van een wachttijd op een operatie in het kader van medisch-specialistische zorg een te verzekeren prestatie, maar dan is het medisch-specialistische zorg en geen hulpmiddelenzorg. Mocht een patiënt het hulpmiddel toch langdurig thuis willen gebruiken, dan komt het voor eigen rekening. Stoma-breukbanden vallen wel onder de hulpmiddelenzorg.
Monitoring in thuissituatie	1	
Beademingsapparatuur	1	
Botgroeistimulator	1	
Braces orthopedie	3	Zie aanvullend standpunt in de kennisbundel Zw (Kennis gebundeld)
Continue Glucose Meting (CGM)	1	Met ingang van 13 oktober 2010 behoort de CGM voor bepaalde diabetespatiënten tot de te verzekeren prestatie geneeskundige zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden.

Hulpmiddel	Verzekerde prestatie	opmerking CVZ/Zorginstituut
CPAP (proef- en titratieperiode)	1	Bij de proefperiode, inclusief de tritatieperiode, is sprake van medisch-specialistische zorg. Zowel positieve als negatieve proefperiodes moeten uit een DBC bekostigd worden. Zie aanvullend standpunt in de kennisbundel Zw (Kennis gebundeld)
CPM-apparatuur (zoals Motorslede)	1	
Deels geïmplanteerde hoortoestellen	1	1e verstrekking en vervanging van de BAHA moet vanaf 1 januari 2012 worden bekostigd uit het ziekenhuisbudget (DBC). Voor de overige (deels) geïmplanteerde hoortoestellen was dat al zo.
Drukpakken	1	
Flash Glucose Monitoring (FGM)	2	In 2018 heeft het Zorginstituut het standpunt ingenomen dat FGM, als technische variant van (rt-) CGM, met ingang van 27 november 2017 voor bepaalde groepen diabetespatiënten behoort tot de verzekerde prestatie hulpmiddelenzorg.
Draagbare, uitwendige infuuspompen	3	In artikel 2.22 van de Regeling zorgverzekering (Rzv) is geregeld dat draagbare, uitwendige infuuspompen en toebehoren, vallen onder de hulpmiddelenzorg als sprake is van continue parenterale toediening in de thuissituatie van een geneesmiddel dat valt onder de farmaceutische zorg, zoals bedoeld in artikel 2.8 van het Besluit zorgverzekering (Bzv). Het moet dus gaan om geneesmiddelen die in het GVS zijn opgenomen (bijlage 1 bij de Rzv).
Infuuspompen/pijnpompen	2	
Infuuspompen parenterale voeding (TPV) thuis	3	In 2012 heeft het Zorginstituut het standpunt ingenomen dat in bepaalde gevallen medisch-inhoudelijk sprake is van medisch-specialistische zorg. In 2018 hebben we met alle partijen vastgesteld dat in geval van TPV de voorschrijvende medisch-specialist eindverantwoordelijk is en blijft voor de zorg, zowel intramuraal als thuis, en dat altijd een achterwachtfunctie vanuit het ziekenhuis nodig zal zijn voor deze patiënten. Samen met de partijen is het Zorginstituut tot de conclusie gekomen dat het passend is om de zorg, zowel de voeding als de hulpmiddelen (infuuspomp met toebehoren), die nodig zijn voor de toediening van de voeding, vanuit de medisch-specialistische zorg te vergoeden. Streven is om bekostigingsstructuur van zowel voeding als de hulpmiddelen en de regelgeving per 1 januari 2020 aangepast te hebben. Tot die tijd blijven de infuuspompen die gebruikt worden voor het toedienen van TPV in de thuissituatie onder de hulpmiddelenzorg vallen als sprake is van permanent gebruik.
Inspirometer	1	
Insulinepompen	2	In 2012 heeft het Zorginstituut het standpunt ingenomen dat bij insulinepompthherapie medisch-inhoudelijk sprake is van medisch-specialistische zorg. Onder leiding van de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) hebben de belanghebbende partijen gezamenlijk kwaliteitscriteria geformuleerd waaraan verantwoorde insulinepompthherapie moet voldoen. Partijen zijn nu bezig om deze randvoorwaarden te implementeren. Het Zorginstituut heeft in 2016 besloten een definitieve beslissing over de overheveling van de insulinepompen naar de medisch-specialistische zorg uit te stellen om de implementatie van de kwaliteitscriteria ruimte te geven. Tot die tijd blijven de insulinepompen onder de hulpmiddelenzorg vallen. In 2020 moet duidelijk zijn wat de best passende bekostiging is voor de insulinepompen.
Interim-prothese	2	
Katheters urologie	4	Een starterspakket voor gebruik in de thuissituatie valt onder de hulpmiddelenzorg.

Hulpmiddel	Verzekerde prestatie	opmerking CVZ/Zorginstituut
Ketonen teststrips	1	
Laarsbeugels o.a. bij klompvoetjes	1	
Mic-key buttons	4	
Ortheses/braces/korsetten (m.u.v. redressiehelm)	3	Zie aanvullend standpunt in de kennisbundel Zw (Kennis gebundeld)
PEG-sondes	4	Er zijn twee soorten PEG-sonde, één met een plaatje bevestigd en één d.m.v. een ballon. Deze laatste kan ook door een verpleegkundige in de thuissituatie worden vervangen.
PleurXdrain pakketten	1	Zowel pleurXdrains als de pleurXdrainpakketten (de toebehoren bij de drains) in de thuissituatie vallen onder de medisch-specialistische zorg.
Pols- / onderarmkoker	2	
Redressiehelm	1	Het Zorginstituut heeft in 2011 het standpunt ingenomen dat een redressiehelm een hulpmiddel is in het kader van de medisch-specialistische zorg. De aanspraak op een redressiehelm binnen de hulpmiddelenzorg komt per 1 januari 2013 te vervallen. Daarnaast heeft het Zorginstituut het standpunt ingenomen dat de redressiehelm niet voldoet aan de voorwaarden voor behandelingen van plastisch-chirurgische aard. Dit betekent dat de redressiehelm vanaf 1 januari 2013 voor eigen rekening komt als sprake is van plagiocefalie en brachycefalie (zonder craniosynostose). Als een redressiehelm wordt ingezet i.v.m. craniosynostose, valt de helm wel onder de aanspraak, maar is sprake van de te verzekeren prestatie medisch-specialistische zorg.
Sondes met toebehoren	5	
Specifieke verbandmiddelen	5	
Spiraaltje	4	
Spreidbroeken	1	
Stemprothesen	4	Stemprothesen worden in principe geplaatst en vervangen in het ziekenhuis (dus medisch-specialistische zorg). Met ingang van 1 januari 2014 is het wisselen van de stemprothese geregeld binnen de DBC-systematiek. Het bijbehorende budget is overgeheveld van de hulpmiddelenzorg naar de medisch-specialistische zorg.
Therapeutische elastische kousen	3	
Thuisdialyseapparatuur	1	Met ingang van 1 januari 2014 valt de thuisdialyseapparatuur niet meer onder de hulpmiddelenzorg, maar onder de medisch-specialistische zorg. Ook het noodzakelijk toebehoren om het apparaat te laten functioneren, de regelmatige controle en het onderhoud (met inbegrip van de chemicaliën en vloeistoffen die nodig zijn voor de thuisdialyse), het opleiden van degenen die de dialyse uitvoeren of daarbij behulpzaam zijn, de ondersteuning en de begeleiding vanuit het dialysecentrum en de noodzakelijke gebruiksartikelen die redelijkerwijs hierbij nodig zijn, vallen onder de medisch-specialistische zorg. De vergoeding van noodzakelijke woningaanpassingen en de redelijk te achten kosten die rechtstreeks met de thuisdialyse samenhangen (water en elektriciteit), komen nog wel in aanmerking voor vergoeding vanuit de hulpmiddelenzorg.

Hulpmiddel	Verzekerde prestatie	opmerking CVZ/Zorginstituut
Tracheacanules	4	Tracheacanules kunnen worden geplaatst en vervangen in het ziekenhuis. In dat geval is sprake van medisch-specialistische zorg. Als patiënten de tracheacanules in de thuissituatie vervangen, is sprake van hulpmiddelenzorg. Sommige canules bestaan uit een buiten en een binnen canule. Als de buitencanule in het ziekenhuis is geplaatst en de bijbehorende binnencanule in de thuissituatie vervangen wordt, valt ook de binnencanule in die gevallen onder de medisch-specialistische zorg, omdat sprake is van een toebehoren bij een hoofdunit, waarbij de hoofdunit onder de medisch-specialistische zorg valt.
Treursteen	1	
Tweede infuuspomp thuis	2	
UV-B lichttherapie	1	
Vacuümtherapie/VAC-pompen	1	Zowel de VAC-pompen als de toebehoren bij deze pompen vallen in de thuissituatie onder de medisch-specialistische zorg.
VLOS (voorlopig orthopedisch schoeisel)	2	
Voedingspomp voor enterale voeding	2	Enterale voeding met een voedingspomp wordt in bijna alle gevallen opgestart in de eerste lijn of door het ziekenhuis overgedragen aan de huisarts in de eerste lijn als de patiënt het ziekenhuis verlaat. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt de enterale voeding niet overgedragen aan de eerste lijn.